

APPEL AAN GEMEENTERAAD EN B&W OP BEHOORLIJK EN BETROUWBAAR BESTUUR GEMEENTE ZUIDPLAS

Nieuwerkerk a/d IJssel, 14 september 2025

Geachte leden van het college en de gemeenteraad,

Waar is de gemeente mee bezig? Het lijkt of de gemeente echt doof en blind is voor de zorgelijke praktijken binnen en buiten de deuren van AZC's die dagelijks de krantenkoppen beheersen, en er geen voortschrijdend inzicht is dat het COA-model met grootschalige opvang zonder controle vanuit de gemeente op wie er in de opvang verblijft, niet acceptabel is.

Regeert het COA nu al in gemeente Zuidplas? Zo lijkt het wel: de klankbordgroep is, samen met alle gemaakte afspraken over participatie, simpelweg bij het grof vuil gezet met de vlucht naar voren met een enquête en inloopavond voor omwonenden, gericht op een Voorlopig ontwerp dat nog niet eens in de klankbordgroep is besproken.

De klankbordgroep is pas onlangs herstart, nadat het proces in november 2024 volledig van de rails was gelopen. Dat was op het moment dat het COA het allemaal te lang vond duren en het College er voor koos een infonota te publiceren waarin stond dat de klankbordgroep reeds advies had uitgebracht, met de inhoud van het veronderstelde advies er bij. Inmiddels is afstand genomen van deze infonota en van de betwiste notulen. Maar de geschiedenis herhaalt zich: terwijl de klankbordgroep nog maar net afspraken heeft gemaakt over de onderwerpen die ze willen bespreken, zoals regiefunctie, sociale veiligheid en verkeersveiligheid, is de klankbordgroep nu wéér buiten spel gezet. Hup, op naar de omgevingsvergunning!

Dat het COA zulke praktijken hanteert is bekend. Maar wat is de rol van de gemeente in deze? En wie neemt hier politiek verantwoordelijkheid voor? Wat gaat de gemeenteraad doen om ervoor te zorgen dat diepe excuses worden gemaakt aan de klankbordgroep en aan de inwoners voor de gang van zaken, en te borgen dat het vanaf nu beter zal gaan? De participatie is een aanfluiting en daar kan en mag geen genoegen mee worden genomen.

In de FAQ op de gemeentelijke website staat te lezen: *Vraag: Waarop hebben inwoners en bedrijven inspraak? Antwoord: "Het college van B&W beslist over de locatie van de ROL. Over de gekozen locatie zelf is dus geen inspraak mogelijk. Toch vinden we bij de gemeente Zuidplas participatie erg belangrijk. Omdat er nog veel andere keuzes gemaakt moeten worden, over bijvoorbeeld de inrichting van het terrein, de exacte positionering van de gebouwen, de ontsluiting, aanleg van groen etc is o.a. een klankbordgroep opgericht."*

Pijnlijk om dit te lezen, nu de klankbordgroep volledig wordt genegeerd en geen enkele inbreng heeft of heeft gehad.

Bij deze roept het Platform Asielopvang Zuidplas het College en de gemeenteraad op om het debat hierover te voeren. Per direct; dit kan niet doortetteren. Inwoners hebben recht op fatsoenlijke en deugdelijke participatie in plaats van te worden uitgeschakeld als er niet snel genoeg bij het kruisje wordt getekend. Inwoners hebben er recht op dat er verantwoorde besluiten worden genomen door het bestuursorgaan. Niet alleen over de inhoud van de met het COA te maken afspraken, maar ook over de wijze waarop de burger daarbij wordt betrokken: de participatie dus!

Daarnaast wordt er door gemeente en COA een geromantiseerd beeld naar de inwoners geschetst. Door woordkeuzes, zoals 'evident kansrijke asielzoekers' m.b.t. de huisvesting, en de stelling dat er weinig te vrezen is van misstanden. Op het moment dat dit positieve frame werd geschreven en de bestuursovereenkomst werd ondertekend, wist het college misschien nog niet beter, maar inmiddels moet toch duidelijk zijn dat het onverantwoord is om vast te houden aan een bestuursovereenkomst waarin de gemeente geen enkele grip heeft op welke asielzoeker in de ROL wordt gehuisvest, of deze wel of niet 'kansrijk' is of deze wel of niet een 'veiligelander' is. In artikel 3 van de bestuursovereenkomst met het COA is immers vastgelegd dat uiteindelijk de (landelijke) instroom de bepalende factor is.

Bij deze een paar voorbeelden van hoe wij als inwoners worden voorgelicht – of is het voorgelogen?

In de FAQ op de gemeentelijke website is te lezen - zie <https://www.zuidplas.nl/veelgestelde-vragen-rol> :

1. *"In een ROL komen alleen mensen te wonen die al een verblijfsvergunning hebben, of zij die in afwachting zijn van een verblijfsvergunning. Met andere woorden, de algemene asielprocedure is voor deze vluchtelingen afgerond of BIJNA afgerond."* Bijna afgerond... hoe kan dit worden gesteld, kijkend naar de bestuursovereenkomst waarin staat dat de landelijke instroom de bepalende factor is voor wie in de ROL geplaatst zal worden? Bovendien: het COA spreekt zelf in de klankbordgroepbijeenkomsten over de ROL als over een AZC, en als overlooplocatie van Ter Apel. Hoe gaat de gemeente voorkomen dat er andere doelgroepen worden geplaatst? Hier komt het belang van de regiefunctie terug en de noodzaak van een exit strategie: hoe gaat de gemeente dit nu regelen en voorkomen dat er ongewenste doelgroepen worden geplaatst, en blijven?
2. *"Veiligheid. Bij eerdere opvanglocaties in Zuidplas hebben zich geen incidenten in de omgeving voorgedaan. Ook op de opvanglocaties zelf zijn geen grote incidenten gebeurd. We hebben nagevraagd bij andere gemeenten met een ROL, waaronder Oegstgeest, Zwolle en Leeuwarden, hoe dat bij hen zit. Ook bij deze gemeenten is er geen toename van incidenten. Incidenten komen voor, maar niet anders dan in onze dagelijkse maatschappij."* Het is tijd voor een reality check; het is onverantwoordelijk om de problematiek m.b.t. toename van incidenten en de misstanden die plaatsvinden binnen en buiten AZC's, te ontkennen. Het start met het onderkennen van de problematiek, en vervolgens het nemen van verantwoordelijkheid. Als de gemeente denkt dat 1 BOA de oplossing is, dan is dat een teken dat de gemeente nog onvoldoende de problematiek overziet.

Hierbij een dringend appel om te starten met het serieus nemen van de inwoners en een pas op de plaats te maken middels een debat over hoe gemeente Zuidplas, samen met haar inwoners, tot beter beleid kan komen op het opvangvraagstuk.

Vriendelijke groet,

Namens een grote groep inwoners van Zuidplas,

Platform Asielopvang Zuidplas